

BPW Finland

LIVYK

BUSINESS AND PROFESSIONAL WOMEN

2/2012

Uutta toimintaa liitolle ja yhdistyksille
– mentorointiohjelmas. 6-7

Terveiset Euroopan liittojen puheenjohtajien
kokouksestas. 9-11

NAMASTE NEPAL! Naisten Pankin toiminnasta
Nepalissas. 14-17

Sisältö

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Kevätkokouspäivät Turussa – mentoroinnin ja liiton kehittämisstrategian esiinmarssi
- 6 Uutta toimintaa liitolle ja yhdistyksille – mentorointiohjelma
- 8 Psykologian professori Liisa Keltikangas-Järvinen - Vuoden nainen 2012
- 9 Terveiset Euroopan liittojen puheenjohtajien kokouksesta
- 12 Turkin aktiiviset liike- ja virkanaiset
- 13 Liiton visio, arvot ja toiminta-ajatus
- 14 NAMASTE NEPAL!
- 18 Kentältä kuuluu - Leena Huss on vuoden 2012 ruotsinsuomalainen nainen
- 20 Kentältä kuuluu – Equal Pay Day – Samapalkkapäivä
- 21 In memoriam – Irja Virta
- 22 Kentältä kuuluu – Iloa Arjessa
Tulevia tapahtumia

Kansikuvat:

Kuvaaja Leena Roivas

Iso kuva: Euroopan liittojen presidenttien kokouksesta – kuvassa vasemmalta Kyproksen, Itävallan, Ranskan, Turkin, Belgian, Ruotsin, Saksan, Espanjan ja Englannin edustajia.

Pieni kuva: BPW Italian edellinen puheenjohtaja Giuseppe Bambaci (vas) ja nykyinen puheenjohtaja Eufemia Ippolito Brysselissä Euroopan liittojen puheenjohtajien kokouksessa.

Suomen liike- ja virkanaisten liitto – Finlands yrkeskvinnors förbund ry:n hallitus vuonna 2012

Puheenjohtaja Leena Roivas, Turku

varapuheenjohtaja Katriina Pajari, Joensuu

taloudenhoitaja Tuula Weckman, Turku

sihteeri Arja Kinnunen, Mikkeli

Jäsenet:

Tarja Heiskanen, Kuopio

Marita Kailovaara, Helsinki

Sinikka Mynttinen, Mikkeli

Pirjo Parkkinen, Espoo

Eeva Peltonen, Tampere

Marjut Ropo-Lyytikäinen, Lappeenranta

Heli Valtonen, Tampere

LIVYK

Julkaisija

BPW Finland

Suomen liike- ja virkanaisten liitto ry –

Finlands yrkeskvinnors förbund ry

Liisankatu 27 B 2

00170 Helsinki

Puh. (09) 135 2483

Fax (09) 135 5122

office@bpw-finland.fi

www.bpw-finland.fi

Päätoimittaja

Leena Roivas

puh. +358 400 680 547

lee.roivas(at)gmail.com

Taitto:

Uusimaa Studio / Kirjapaino Uusimaa, Porvoo

TAVOITA VAIKUTAJANAISET, ILMOITA LIVYKISSÄ!

ILMOITUSKOOT JA -HINNAT, ALV 0%

	MV €	4-väri €
Koko aukeama	342 x 250	
	400	500
Koko sivu	171 x 250	
	300	400
Takakansi	171 x 220	
	400	500
1/2 s. vaaka	146 x 108	
	200	300
1/2 s. pysty	71 x 220	
	200	300
1/4 s. pysty	71 x 108	
	150	200
Kannatusilmoitus		
1/12 s. vaaka	71 x 25	50
		-

Ilmestyy nettilehtenä osoitteessa

www.bpw-finland.fi

AINEISTOPÄIVÄT 2012

03/12 ma 20.8.2012

04/12 ma 12.11.2012

PÄÄKIRJOITUS

Kevättä ilmassa

■ Otsikko taitaa olla jo tässä vaiheessa vähän aikansa elänyt, mutta jotenkin tämä alkuvuosi on mennyt niin nopeasti, että tuntuu ettei kevättä ole vielä ihan kokonaan eletty. Lieneekö syynä meikäläisen vähän joka rintamalla yllättänyt kiire, vai onko jo aika tunnustaa että tässä iässä alkaa olla aikaisempaa vaikeampi pysyä mukana nykypäivän hektisessä menossa. Toisaalta, kun kuuntelen ystäviä ja kollegoita ympärillä, huomaan etten ole yksin tämän tunteen kanssa!

Yksi kevään merkki on luonnon herääminen, lintujen sirkutus ja pesän rakennuspuuhut. Olemme kotipihallamme seuranneet niin tinttien kuin rastaidenkin pesän tekoa, hautomista, poikasten ruokintaa ja poikasten ensimmäisiä lentoyrityksiä pesästä. Yhtenä aamuna rastaan poikanen kökötti autokatoksessa auton sivupeiliin varrella, ja tapitti minua siinä liikkumatta, vaikka sivupeilikin kääntyi avatessani auton lukituksen. Luulin jo, että se on loukkaantunut ja lähdin hakemaan hanskoja, joilla nostaa se maahan, mutta se lennähti sitten aikansa minua seurailtuaan itse lähimpensaaseen. Ja nyt näyttää siltä, että lintusilla on jo toinen pesimiskierros menossa!

Omakin pesämme on tänä keväänä tyhjentynyt "poikasista", kun nuorimmainenkin muutti kimpisuineen kampsuineen kotoa. Mutta tyhjän kodin syndroomaa en silti pode, en ainakaan tunnusta. Ennemminkin tuntuu, että näinhän se kuuluu mennä, aika aikaa kutakin. Mutta millainen muutos tämä pesän tyhjeneminen oikein on? Nyt on enemmän aikaa panostaa työhön? Hurahtaa harrastuksiin? Aikaa itselleen? Ja huomaan, että aikaa tarvitaan myös sopeutumiseen tähän muuttuneeseen tilanteeseen. Käytännön toimissa ostan edelleen liikaa ruokaa kaappiin ja ihmettelen kun tiski- tai pesukone pyöriikin enää tosi harvoin. Mutta muutosta tarvitaan myös meidän kahden, minun ja mieheni, kommunikoinnissa. Silloin kun pyöritimme neljän lapsen huushollia, asiat pyörivät pitkälti pakollisissa rutiineissa. Sitten nuorten varttuessa heidän kanssaan tuli keskusteltua enemmänkin maailman menosta tai mielessä pyörivistä kysymyksistä, edelleen se kumppanin kanssa keskustelu jäi vähemmälle. Mutta nyt sitä tarvitaan, ja sitä pitää opetella! Nuorimmaiseni sanoi jokin aika sitten kotona käydessään,

että täällä on jotenkin ilmapiiri muuttunut, tähän juttelelle keskenämme. Tosiaan!

Olisikohan tässä jotain yhtäläisyyttä meidän liittomme tilanteeseemme? Jäsenmäärämme on pienennetty viidessä vuodessa reilusta 1200 jäsenestä tämän hetkiseen runsaaseen 800 jäseneseen. Tuoko tämä joukkomme pieneminen lisähaasteita kommunikoinnille – sen lisäksi, että yhteydenpidon välineet ja -tavatkin ovat reilun viiden vuoden aikana muuttuneet. Onko myös niin, että kun meitä on pienempi joukko, hajallaan ympäri maata, kasvaa keskinäisen kommunikoinnin merkitys entisestään? Vähän sellainen tuntu minulle on tullut. Laitetaan siis kesäksi mietintämyssyyn tämä kommunikointiasia ja pyritään yhdessä löytämään yhteydenpidolle uusia keinoja ja toimintatapoja. Siihen kannattaa ja pitää panostaa!

Mutta nyt nautitaan kesästä ja kärpäsisistä, luonnon rehevyydestä, lämpimistä ja valoisista kesäilloista, tai-vaan sinestä ja iltaruskoista!

Leena Roivas

KEVÄTKOKOUSPÄIVÄT TURUSSA – MENTOROINNIN JA LIITON KEHITTÄMISSTRATEGIAN ESIINMARSSI

Vietimme liiton perinteiset kevätkokouspäivät tänä vuonna Turussa 21.-22.4.2012. Loistava sää suosi päiviä ja myös asiapuolella tehdyt uudet avaukset liiton kehittämisen osalta jättivät kevätkokouspäivistä tekemisen ja voimaannuttamisen tunteen. Kevätkokouksessa lauantaina oli paikalla 26 virallista kokousedustajaa 11 eri yhdistyksestä. Hieman huolestuneita oltiin

siitä, missä olivat loput yhdistykset –miten lisättäisiin kiinnostusta yhteisistä asioista keskustelemiseen ja päättämiseen?

Toivottavasti liiton uusi avoin ja kehittämismyönteinen imago innostaa kaikkia jäseniä ja yhdistyksiä aktivoitumaan ja kehittämään itseään ja yhdistysten toimintaa – kehittäminen ja yhteistyö voimaannuttaa!

Kevätkokous

Vuoden 2011 tilinpäätös hyväksyttiin ja vahvistettiin sekä vastuuvapaus tilivastuullisille myönnettiin. Taloudellisesti vuosi toteutui hieman ennakoitua heikommin, mutta toiminnallisesti vuosi oli antoisa ja vilkas. Kokouksessa merkittiin tiedoksi kesäkuussa Helsingissä järjestetyn kansainvälisen kongressin loppuraportti ja talousselitys, jonka perusteella todettiin, että Suomen liitto sai kongressijärjestelyistä erittäin hyvän palautteen ja paljon myönteistä julkisuutta, joskin kongressista aiheutui myös jonkin verran kuluja liitolle. Mutta liiton tase on vahva ja kongressin kulut eivät aiheuttaneet liiton taloudelle olennaista räsistystä.

Kokouksessa valittiin uusi vaalitoimikunta eli se pääsee valmistelemaan syyskokoukselle tehtävää esitystä ero- vuoroisten tilalle valittavista hallituksen jäsenistä.

Kokouksessa merkittiin tiedoksi myös seuraavien liiton kokousten pitopaikat – vuoden 2012 syksyllä tapaamme Vantaalla 13.-14.10 ja keväällä 2013 Lappeenrannassa.

Vuoden naiseksi valittiin tällä kertaa tieteen alalla erityisesti ansioitunut nainen ja hän on psykologian professori Liisa Keltikangas-Järvinen. Hän oli paikalla kokouksessamme vastaanottamassa huomionosoituksen, jota hän arvosti suuresti ja käytti samalla erittäin mielenkiintoisen

kuvat L Roivas

† Ilmoittautuminen ja valtakirjojen tarkastus.

↓ Kokouksen osanottajia.

† Vaalitoimikunta 2012.

ja ajatuksia herättävän puheenvuoron.

Kehittämisstrategia

Hallituksen asettama (kehittämis-) tulevaisuustyöryhmä oli tehnyt suuren valmistelutyön saadessaan liiton kehittämisstrategian ensimmäisen version kevätkokouksen käsittelyyn. Kehittämisstrategia pohjautuu liiton missiolle – se sisältää liiton vision, arvot ja toiminta-ajatuksen. Liiton Swot-analyysin perusteella, jossa huomioidaan sekä liiton omat että sen toimintaympäristön tekijät, tarkennetaan toiminnan painopistealueet ja laaditaan toimenpideohjelmat, jotka sitten konkretisoidaan vuosittaisiksi tavoitteiksi toimintasuunnitelmaan.

Liiton arvoiksi kevätkokous hyväksyi neljä asiaa: Nykyaikaisuus, Arvostus, Iloisuus ja innovatiivisuus, Suvaitsevuus

Toiminta-ajatuksenamme on

Edistää naisten ammatillista ja yhteiskunnallista voimaantumista

- reagoimalla ajankohtaisiin asioihin
- tarjoamalla naisille aktiivisen osallistumis- ja vaikutuskanavan
- ylläpitämällä kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä tukiverkostoa

Tämä kehittämisstrategia hyväksyttiin kevätkokouksessa kiitoksien kera jatkovalmistelun pohjaksi. Kes-

kustelusta välittyi vahva usko siihen, että kehittämis-työ vaatii pohjakseen systemaattisen toimintamallin. Vastaavaa strategiaa liitolla ei ole ollut aikaisemmin työstettynä tässä muodossa.

Puheenjohtajien kokous

Varsinaisen kevätkokouksen jälkeen 22 aktiivista liike- ja virkanaista jaksoi vielä kokoontua Puheenjohtajien kokoukseen, jossa aiheena oli kevätkokouksessa käsitellyn liiton kehittämisstrategian jatkotyöstö ja jalkauttaminen yhdistyksiin.

Puheenjohtaja Leena Roivas johdatteli hyvällä esityksellä osallistujat keskustelemaan ja ideoimaan tätä tärkeää asiaa. Tunnin sessio oli todella keskusteleva ja sen aikana nostettiin esille useita hyviä ideoita ja jatkokehittämisessä huomioitavia asioita. Kehittämistyötä jatkavat työryhmät saivat oikeita eväitä työlleen. Ja saatiinpa sessiossa liitolle uusi Young BPW-yhteyshenkilö, kun Ketlin Tackman lupautui tehtävään. Kiitos hänelle ja onnea haastavassa tehtävässä!

Kiitos Turun yhdistykselle hyvin järjestetyistä kevätkokouspäivistä ja lämpimästä vieraanvaraisuudesta!

Arja Kinnunen

← Tuulikki Juusela.

Uutta toimintaa liitolle ja yhdistyksille – mentorointiohjelma

”Mentorointi on menetelmä, jossa tietoa ja osaamista – myös ns. hiljaista tietoa – siirretään kokeneemmalta kokemattomammalle. Suhde perustuu avoimuuteen, molemminpuoliseen luottamukseen ja tasa-arvoisuuteen. Se pyrkii mentoroitavan (aktorin, ohjattavan) ammatilliseen ja henkiseen kehittymiseen, työuran selkeyttämiseen sekä työssä ja opinnoissa menestymiseen. Mentoroitava on kuin kisälli, oppilas, valmennettava tai ystävä. Mentori on vastaavasti mestari, opettaja, valmentaja, kannustaja tai ystävä.” (<http://fi.wikipedia.org/wiki/Mentorointi>)

”Kuka on ollut lapsuudessasi ja nuoruudessasi mentori? Kuka on jakanut kanssasi hiljaista tietoa?”, aloitti Tuulikki Juusela mentorointisession liiton kevätkokouspäivien seminaarissa sunnuntaina 22.4. Turussa. Äiti olisi ollut helppo vastaus, mutta Tuulikki ei päästänyt meitä näin helpolla, vaan meidän tuli miettiä hetkinen tarkemmin. Tovin pohtimisen jälkeen vastauksia löytyi: äidin sisko, isosisko, isoisä, kotiapulainen, myöhemmässä elämänvaiheessa rehtori, esimies, kollega, yhdistysten entiset puheenjohtajat jne.

Tuulikki oli rakentanut sunnuntain mentorointisession ammattilaisen ottein todella oivallisesti. Yleisön kiinnostus oli herpaantumaton. Hän kertoi aluksi, mitä mentoroinnilla tarkoitetaan, mihin sillä pyritään ja mitä siinä tapahtuu. Lopuksi hän antoi osallistujille ainutlaatuisen mahdollisuuden osallistua mentorointi-istuntoon, jossa aktori (Leena) ja mentori (Tuulikki) tapasivat ensimmäistä kertaa. Tilanne oli aito ja aktorilta oli kysytty lupa tähän varsin erikoiseen tilanteeseen. Se oli muuten paitsi mainio ja valaiseva mentorointidemonstraatio, myös loistava tilaisuus kuulla puheenjohtajamme Leenan ajatuksia pintaa syvemmillä. Tuulikin opastuksen jälkeen keskustelimme yhdessä liiton ja yhdistysten mahdollisuuksista järjestää mentorointia.

Mentorointi

Mentori pyrkii luomaan mahdollisuuksia uusille ideoille kaatamalla aktorin oman mielen asettamia rajoja. Mentorointi on parhaimmillaan voimaannuttavaa keskustelua, jota mentori ohjailee kysymyksillä saaden aktorin itse ajattelemaan, löytämään vahvuuksiaan ja kehittymään. Keskustelu etenee aktorin ehdoilla. Mentori

reflektoi aktoria, kyselee jatkuvasti tarkentavia kysymyksiä, mutta ei utele. Mentori ei pelasta aktoria, vaan aktori tekee omat virheensä ja oppii niistä. Tarkoituksena on, että aktori siis itse vastaa kehitymisestään. Mentoroinnin tärkeä väline on sekä positiivisen että rakentavan palautteen antaminen ja vastaanottaminen. Parhaimmillaan sekä mentori että aktori tuntevat molemmat saaneensa mentoroinnista jotain.

Tuulikki tähdensi sitä, että periaatteessa kaikki sopivat mentoreiksi, teemmehän mentorointia monella tavalla jatkuvasti, ehkä huomaamattamme, kun selvittääksemme ajatuksiamme keskustelemme esimerkiksi kollegan kanssa. Mentorointi voidaan-kin toiminnallisesti jakaa esimerkiksi tilannekohtaiseen, epäviralliseen, vertais- ja ryhmämentorointiin. Sovitussa mentorointiohjelmassa mentorin ja aktorin tulee sitoutua toimintaan. He tapaavat 3 - 4 kertaa puolen vuoden aikana. Yksi sessio kestää yleensä puolesta tunnista tuntiin, miten nyt mentori ja aktori ovat asiasta keskenään sopineet. Kyseessä ei siis lopulta ole kovin suuri ajallinen uhraus, jos molemmat tuntevat saavansa asiasta jotain.

Lisää mentoroinnista ja siitä, mikä tuli esille mentorointiaamupäivän aikana, voi lukea Tuulikin esityksestä ja keskustelumuijista, jotka ovat liiton kotisivuilla. <http://www.bpw-finland.fi/toiminta/>

Mitä on suunnitteilla, mitä seuraavaksi?

Kaikki on vielä aivan alussa ja auki. Nyt on siis juuri oikea hetki vaikuttaa ja heitellä ajatuksia. Liiton ja yhdistysten mentorointiohjelman mahdollisiksi toimintamalleiksi esitettiin jo sunnuntain sessiossa seuraavia:

1. Uuden jäsenen perehdyttäminen (yhdistyksissä)

Tässä pohjana on tuttu yhdistysten kummitoiminta. Mentorin ja aktorin tulee tavata keskenään muutaman kerran, yhdistyksen kuukausitapaamiset eivät siis pelkästään riitä. Mentori kertoo yhdistyksen ja liiton toiminnasta ja historiasta ja tutustuttaa aktorin jäseniin, kertoo arvoistamme, siitä mihin uskomme. Näin uusi jäsen saadaan sitoutettua toimintaan ja yhdistyksen jäsenyyteen. Tilanne luo myös oivan mahdollisuuden löytää aktorin vahvuudet ja taidot.

2. Liiton oman mentoriohjelman rakentaminen ja mentoripoolin perustaminen

Ajatuksena on käynnistää ns. pilotti- eli kokeiluvaihe, jossa mahdollisimman monella yhdistyksellä olisi

↑ Yleisöä Mentorointi-seminaarissa.

2-3 mentoriparia. Syyskokousviikonloppuna tarkistetaan, miten ohjelma on lähtenyt käyntiin. Tuulikki pitää aktori-mentori –parille preppauksen heidän niin halutessaan.

Jos olet kiinnostunut osallistumaan mentorointiin, ilmoittaudu mentori- ja/tai aktoripooliin lähettämällä viesti liiton toimistoon. Liiton hallitus valitsee mentorivastaavan, joka rupeaa tiimin kanssa vetämään mentorointiprojektia. Häneltä yhdistykset voivat kysyä neuvoja siitä, miten mentorointiohjelma toimii, miten se saataisiin rakennettua yhdistykseen jne. Jos kysymyksiä syntyy ennen mentorivastaavan nimeämistä, ne kannattaa lähettää liiton toimistoon. Kysymyksiin pyritään vastaamaan niin pian kuin suinkin. Tuulikilta saamme ohjelmarungon siitä, miten mentorointi toimii. Tuulikin esityksen lopussa on ydinkysymykset niistä asioista, joita tulee miettiä, kun mentorointiohjelmaa luodaan.

3. Mentoripalvelujen myyminen liiton ulkopuolisille (tulevaisuuden päämäärä)

Mentorointi on juuri nyt akuutti asia. Se on tulossa hyökyaaltona Suomeen. Esimerkiksi monilla ammatityhdistyksillä ja työpaikoilla on mentorointiohjelma. Mikäli me saamme hyviä kokemuksia ja pystymme tekemään toimivan mentorointiohjelman, tarkoituksena on tarjota palvelujamme myös ulkopuolisille. Kilpailuvaltteina meillä ovat moniammatillisuutemme ja laaja-alaisuutemme.

Nyt sinulla on mahdollisuus olla mukana ytimessä, ensimmäisten joukossa. Otatko haasteen vastaan?

Katriina Pajari

Psykologian professori Liisa Keltikangas-Järvinen - Vuoden nainen 2012

Liisa Keltikangas-Järvinen on kansainvälisesti tunnettu temperamenttitutkija. Hänen työnsä erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja erilaisuuden ymmärtämiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi on ollut yksi vahva perustelu hänen valinnalleen Vuoden naiseksi.

Liisa Keltikangas-Järvisen vieraillessa Vuoden nainen -valintaan liittyen Suomen liike- ja virkanaisten liiton toimistolla, keskustelu kääntyi naisten keskinäiseen solidaarisuuteen – tai sen puutteeseen. Liisa Keltikangas-Järvinen totesi, että tämä näkyy esimerkiksi virkojen täyttöprosesseissa ja hakijoiden pätevyyden arvioinnissa, erityisesti akateemisessa maailmassa, mutta varmasti myös muualla. Kun juhlapuheissa puhutaan perheen ja työelämän yhteensovittamisen tärkeydestä, käytännössä pienten lasten äidit helposti syrjäytetään todellisessa valintatilanteessa. Tukea ei löydy edes

toisilta naisilta. Vaikka eihän kenenkään pätevyys katoa vuoden äitiysloman aikana eikä perhevapaalla olo tee naisesta – eikä miehestäkään – huonompaa työntekijää! Tuntuu, että vain asian esille ottaminen kerta kerran jälkeen tuo siihen pikku hiljaa parannusta, julki tuotuna asiaa ei olekaan enää niin helppo sivuuttaa.

Toinen naisten väliseen solidaarisuuteen liittyvä näkökulma liittyy ryhmässä toimimiseen. Jo pienten lasten kohdalla sukupuolien välinen ero näkyy selvästi. Pojat leikkivät ja pelaavat isossa ryhmässä, kun taas tytöt jakautuvat kahden ryhmiin, ja ryhmän sisällä ollaan yksilöinä joko kavereita tai sitten ei. Sama käyttäytymismalli jatkuu aikuisena ja työelämässä ja harrastuksissa. Keskinäinen solidaarisuus ja yhteen hiileen puhaltaminen on miehillä selvästi yleisempää kuin naisilla. Tähän on löydetty selitystä evoluutiosta; kivikaudella hengissä pysymisen edellytys oli se, että miehet metsästivät yhdessä, ryhmänä. Kun taas naisten rooliin kuului jääminen kotiin, missä miesten poissa ollessa taisteltiin keskenään niin parhaista tulista, makuupaikoista kuin miehistäkin. Olemmeko me naiset kehittyneet tästä lainkaan? Meidän kulttuurissamme on vaarana, että kun naiset kilpailevat keskenään, kilpailu ei ole rehtiä vaan taustalta löytyy kaunaa ja kateutta. Asia on hyvä tiedostaa, nostaa pöydälle – ja muistuttaa, että tänä päivänä ei naisten välillä tarvitse olla tällaista vastakkainasettelua. Meidän naisten omalla vastuulla on syrjäyttää epäterve kilpailu solidaarisuudella ja toistensa tukemisella, me voimme aktiivisesti luoda ja vahvistaa itsellemme vastaavaa tukiverkostoa kuin miehillä ikään kuin luonnostaan on. Tällaisten vahvojen verkostojen luomisessa on naisjärjestöillä tärkeä rooli.

Liisa Keltikangas-Järvisen ajatukset tukevat myös oman liittomme toiminta-ajatusta, jonka mukaisesti edistämme naisten ammatillista ja yhteiskunnallista voimaantumista mm. reagoimalla ajankohtaisiin asioihin, tarjoamalla naisille aktiivisen osallistumis- ja vaikutuskanavan sekä ylläpitämällä kansallista ja kansainvälistä yhteistyö- ja tukiverkostoa.

Leena Roivas

← Vuoden nainen Liisa Keltikangas-Järvinen ja puheenjohtaja Leena Roivas

↑ kuva 1. Lounas a la Maison des Femmes.

Terveiset Euroopan liittojen puheenjohtajien kokouksesta

Euroopan liittojen puheenjohtajien kokous pidettiin tänä vuonna toisen kerran toukokuussa Brysselissä, Maison des Femmes –kokoontumispaikassa. Paikka päätettiin jo viime vuonna, jolloin todettiin, että kun paikkaa ei vuosittain vaihdeta, on järjestelyjen tekeminen yksinkertaisempaa ja rajalliset resurssit voidaan kohdistaa toimintaan. Toki myös osallistujille on helpompaa mennä tuttuun kaupunkiin ja paikkaan. Ja Maison des Femmes oli todettu toimivaksi kokoontumispaikaksi – sen sijainti on sopivasti keskeinen ja se tarjosi meille paitsi sopivat kokoustilat myös herkulliset salaattilounaat (Kuva 1) – kohtuuhintaan.

Meitä kokoontui siis viikonloppuna 13.-14.5.2012 Brysselissä 21 edustajaa 15 Euroopan maasta keskustelemaan ja päättämään yhteisistä asioista, jakamaan kokemuksia ja tutustumaan toisiimme. Tapasin monia jo "vanhoja" tuttuja niin viime toukokuun puheenjohtajien

kokouksesta kuin Helsingin kongressistammekin, mutta myös uusia BPW-sisaria. Voin sanoa sisaria, sillä henki ja ilmapiiri näissä kokouksissa on nimenomaan sisarellinen. Kaikki ovat valmiit avoimesti jakamaan omia kokemuksiaan – niin positiivisia kuin negatiivisiakin, ja yhdistää yhteinen "koti", Euroopa liitto.

Viikonloppun kokouksen jakautuivat kahteen osaan:

- Euroopan puheenjohtajien kokoukseen, jossa voidaan keskustella ja päättää mm. yhteisistä strategioista, toimintatavoista ja Euroopan liiton sekä sen toimihenkilöiden ja työryhmien tehtävistä

- BPW European Coordination aisbl (aisbl tarkoittaa kansainvälistä, voittoa tuottamatonta järjestöä), jos on Euroopan tasolla virallinen yhdistys, jossa keskustellaan ja päätetään BPW Euroopan talouteen ja hallintoon liittyvät asiat

Lauantaina aloitimme puheenjohtajien kokous käy-

† Kuva 2. Vasemmalta Miette Dechelle, Caroline Couvreur, Sabine Schmelzer, Enrichetta Bellini, Sylvia Dillinger Brigl.

† Kuva 3. Young BWP Representative Miette Dechelle.

mällä läpi toimihenkilöiden ja työryhmien raportit (raportit voi halutessaan lukea kotisivuilta). Euroopan koordinaattori Sabine Schmelzer kertoi, että hänen työstään on tällä hetkellä päällimmäisenä Sorrenton kongressin järjestelyt. Lisäksi hän sitoutuu tukemaan kansallisia liittoja esimerkiksi niiden toteuttaessa erilaisia BPW kampanjoita ja ohjelmia, sekä nuorten toimintaa. Hän myös lupautui tulemaan kutsuttaessa puhumaan eri maiden tilaisuuksiin. Keskustelun aikana tuotiin esille pientä kritiikkiä siitä, että vaikka Euroopan liitto on ylivoimaisesti suurin kansainvälisen liiton alaliitoista, sen näkyvyys kansainvälisen tason päätöksenteossa ei ole vastaavalla tasolla. Lisäksi kaivattiin enemmän tukea kansallisille liitoille esimerkiksi liittyen uusien yhdistysten perustamiseen. Kuva 2.

Nuorten viime vuonna valittu edustaja Miette Dechelle (Kuva 3) kertoi Euroopassa olevan yhteensä n 680-700 nuorta jäsentä, joille hän lähettää uutiskirjeen joka toinen kuukausi. Tällä hetkellä Miette tiimeineen työstää nuorten strategiaa. Hän myös kannusti järjestämään kaikkien maiden omien vuosikokousten yhteydessä erillistä ohjelmaa nuorille – samoin kun Sorrentossa on rinnakkain Euroopan kongressin kanssa nuorten kansainvälinen kongressi.

Lifelong learning –työryhmän raportissa kerrottiin, että tähän asti vuosittain New Yorkissa järjestettävää Train the trainer koulutusta (PEP-ohjelman vetäjien koulutus; PEP = Personal Empowerment Program) ei enää järjestetä New Yorkissa, vaan ensi helmikuussa koulutus tullaan pitämään Euroopassa, Münchenissä. Tämä mahdollisuus kannattaa pitää mielessä! Kaikki

raportit hyväksyttiin. Euroopan liiton toimihenkilöistä sihteerin ja taloudenhoitajan kaudet päättyvät Sorrenton kongressiin, jossa heille valitaan seuraajat.

Puheenjohtajien kokousta jatkettiin sunnuntaina eri maiden toimintaesityksillä – jokaiselle 15 maalle oli annettu 5 minuuttia aikaa, joten aikataulun pitäminen oli melko haasteellista! Sabinella oli tällä kertaa käytössänsä kello, ja sovimmekin heti alkuun että kun se soi, kaikki alkavat taputtaa esityksen päättymisen merkiksi – toimi aika hyvin ;-) Lähes kaikissa esityksissä jaettiin huoli jäsenmäärän pienenemisestä ja uusien jäsenten saamisen vaikeudesta – eli samassa veneessä ollaan. Tässä joitain muiden maiden esityksistä heränneitä ajatuksia.

Mieleenpainuvien oli Ranskan puheenjohtajan Karin Raguinin esitys. He ovat saaneet paljon uusia jäseniä sen jälkeen, kun heillä on ollut näkyviä kampanjoita ja julkisuutta – siis satsaaminen julkisuuteen tuo jäseniä. He ovat myös saaneet ammattiliitoista, yrityksistä ja valtionhallinnosta omia yhteyshenkilöitä, joiden kautta kommunikointi ja vaikuttaminen on helpompaa. Asioita, joista Ranskassa on puhuttu, ovat bonukset, palkkaerot, työn arvostus, osa-aikatyö, urakehitys, eläkkeet – siis tärkeitä ja tuttuja asioita meilläkin. Käytännön neuvona olikin tunnistaa päätöksentekijät, rakentaa ja ylläpitää tietokanta yhteyshenkilöistä, varmistella selkeä ja havainnollinen esitystapaesitys (faktat, luvut, kuvat, referenssit jne). Kuullostaa asioita, joista meilläkin on viime aikoina puhuttu ja joiden suhteen olemme ottaneet tai ottamassa ensi askeleita. Kuva 4.

Muita ideoita toimintaa olivat mm ehdotukset jär-

→ kuva 4. BPW Ranskan puheenjohtaja Karin Raguin ostamassa väliajalla BPW pinssejä.

jestettävien koulutusten aiheiksi (markkinointi tai esiintymiskoulutus) tai kansainvälisen illan järjestäminen kynttiläseremonian ympärille. Sveitsiläiset kannustivat 'ajattelemaan isosti' eli paitsi olemaan yhteyksissä aina hierarkian ylimpään tasoon myös tuomaan itseään esille. Saksalaiset kertoivat ajatuksiaan Samapalkkapäivästä. Heille on tärkeää olle tunnettu EPD-järjestönä niin, että jos jollakin on kysymys liittyen samapalkkapäivään, he ottavat yhteyttä 'EPD-toimistoon' eli liike- ja virkanaisiin. Heillä on myös tavoitteena laajentaa samapalkkapäivään liittyvää toimintaa ympärivuotiseksi – siis useita tapahtumia pitkin vuotta. Heillä myös harkitaan yritysjäsenyyden lanseerausta, jolloin yritys maksaisi liitolle suurempaa jäsenmaksua ja osallistuisi silloin myös yhteistyöprojektien rahoittamiseen. Näkyvyyden lisäämiseksi he ehdottavat julkisuuden henkilöiden pyytämistä BPW-ystäviksi, jolloin mediakynnyksen ylittyminen BPW-tapahtumissa olisi varmempaa. Tässä eväitä ja ajateltavaa meidänkin näkyvyys- ja yhteisöllisyys-työryhmillemme.

Puheenjohtajien kokouksen lopuksi ideoimme ryhmässä tapoja toiminnan kehittämiseksi ja aktivoimiseksi sekä yhteistyön ja kommunikoinnin parantamiseksi.

↓ Kuva 5.

Virallisessa vuosikokouksessa talousasiat, erityisesti varojen säilyttäminen eri rahastoissa, aiheuttivat keskustelua. Vastuuhenkilöille annettiin evästyksiksi valmistella seuraavaan kokoukseen esitys rahastojen uudelleen järjestämisestä tarkoituksenmukaisemmiksi. Edellisen vuoden tilinpäätös hyväksyttiin. Myös tulevan vuoden talousarvio hyväksyttiin, sen mukaan jäsenmaksu on edelleen 1 € / jäsen. Asialistalla olleen sääntöuudistuksen käsittely siirtyi Sorrenton kokoukseen.

Viikonlopun kokoukset olivat intensiiviset ja asiapitoiset, mutta antoisat. Lauantaina tarkenimme kokouksen jälkeen istuskella hetken läheisen pubin terassillakin (kuva 5) ennen yhteistä illallista, jonne myös edellinen Euroopan koordinaattorimme Amelie Leclercq tuli meitä tapaamaan (kuva 6).

Leena Roivas

↓ Kuva 6.

† Kansainvälisen Työjärjestön Turkin johtaja Ümit Efendioglu, PIP Livia Ricci ja PIP Tuulikki Juusela.

Turkin aktiiviset liike- ja virkanaiset

Viime vuonna osallistuin Istanbulissa SISAM-projektin (Civil Initiative Strategic Research Centre Project) tilaisuuteen ”Naisten voimaannuttaminen busineksessa”. Samanaikaisesti perustettiin myös Turkin liike ja virkanaisien liitto BPW Turkey. Silloin teemani oli mentorointi.

Projektin loppuseminaari pidettiin 3.-4.4. tänä vuonna Ankarassa lähinnä WEP-teemojen ympärillä. Oma teemani oli Naisten johtajuus kaikilla yhteiskunnan osaluilla. Kansainvälisellä liitollamme on huomattava rooli WEP-periaatteiden jalkaannuttamisessa eri puolilla maailmaa. Siksi seminaariin osallistui useita Turkin ministereitä ja siihen lähettivät videotervehdyksensä monet YK:n alaisten järjestöjen johtajat ja Turkin presidentti. Seminaariin osallistui myös rakas ystäväni PIP (Past International President) Livia Ricci Sekä liike- ja virkanaisia monista maista, kaukaisin Taiwanista.

Oli ilo huomata, että Turkin nuori liitto oli saanut runsaasti uusia jäseniä ja klubejakin oli jo 6. YCW toiminta on aktiivista.

Projektin tuloksena perustettiin 5.4. johtajuuskoulutuskeskus naisille South Eastern Europe Cooperation for Women's Leadership in Business. Pääpaikka tulee olemaan Ankara, sivutoimipisteitä mm. Makedoniassa,

† Kokouksen osallistujia.

Kreikassa, Bosniassa. Siihenkin osallistui arvovaltainen joukko Turkin liike-elämän ja julkishallinnon edustajia. Turkin Liiton puheenjohtaja Arzu Ösyol on erittäin tunnettu ja arvostettu ja saa kontakteillaan julkisuutta myös BPW Turkille.

WEP-terveisin
Tuulikki Juusela

BPW Finland

Liiton visio – eli millaisia haluamme olla:

Tulevaisuuteen katsova moniammatillinen eri-ikäisten naisten maailmanlaajuinen verkosto

Liiton arvot – eli periaatteet, joiden mukaan liitto ja sen jäsenet toimivat:

NAIS=

Nykyaikaisuus	● Olemme yhteiskunnallisesti valistuneita ● Seuraamme aikaamme, erityisesti naisen asemaan ja oloihin vaikuttavia asioita ● Olemme tietoisia naisten mahdollisuuksista – myös uhista ja esteistä ● Kannustamme koulutukseen ● Voimavaranamme on kansainvälisyys – niin toiminnassa kuin ajattelutapana, pidämme mielessä myös globaalin näkökulman ja kannamme vastuuta globaalisti
Arvostus	● Ammatillinen arvostus, toisten tukeminen ja kunnioittaminen ovat järjestön tärkeitä periaatteita. ● Toisten osaamiseen luottaminen, näkemysten arvostaminen ja kannustaminen ovat osa jokaisen jäsenen arvostuksen periaatteita.
Iloisuus ja innovatiivisuus	● Jäsenet ovat avoimia uusille asioille ja he ovat avarakatseisia ja ennakkoluulottomia. Järjestössä luodaan kehittämismyönteinen ilmapiiri, joka on herkkä muutoksille. Kaikessa toiminnassa huokuu aktiivinen naisenergia.
Suvaitsevaisuus	● Erilaisuuden hyväksymistä, aitoa vuorovaikutusta ja keskinäistä solidaarisuutta vaalitaan kaikessa järjestön toiminnassa.

Liiton toiminta-ajatus – eli miksi olemme olemassa:

Edistämme naisten ammatillista ja yhteiskunnallista voimaantumista

- reagoimalla ajankohtaisiin asioihin
- tarjoamalla naisille aktiivisen osallistumis- ja vaikutuskanavan
- ylläpitämällä kansallista ja kansainvälistä yhteistyö- ja tukiverkostoa

† Kitapurin väkeä vastaanottamassa suomalaisia Naisten Pankki-henkilöitä.

NAMASTE NEPAL!

Suomalaisten naisten innovaatio Naisten Pankki on viidessä vuodessa kerännyt varoja neljä miljoonaa euroa kehitysmaiden köyhillä naisille. Hankkeita on vireillä 12 maassa. Vapaaehtoisten kokoamat rahat Kirkon Ulkomaanapu toimittaa projektimaahan. Luterilaisen Maailmanliiton Nepalin maaosasto eli LFW hoitaa avustuksia ja toimii yhteistyössä paikallisen vapaaehtoisjärjestö Solve Nepalin kanssa, joka vie avun perille ”puskiin”. Solven vapaaehtoiset käyvät kouluttamassa vuoristokylissä naisia ja toimittavat tarvikkeita. He opettavat hoitamaan kotieläimiä ja viljelemään hyötykasveja sekä luennoivat kylien naisille perheväkivallasta ja naisten oikeuksista. Naiset saavat ammatillista koulutusta. Kylien naiset eivät tiedä ennestään oikeuksistaan. Ihmisoikeudet on heille tuntematon käsite. Naisten Pankki on tuonut Nepalin naisille syntyperästä ja asuinpaikasta riippumatta turvallisuutta ja pysyvyyttä elämään. Pienlainojen avulla naiset saavat koulutusta, perustavat pienyrityksiä ja hallitsevat omaa talouttaan. Hankkeet kohdistetaan kaikkein heikoimmassa asemassa oleville ja heidän tarpeidensa mukaan. Naisten osuustoimintaryhmiä on jo 23 000.

Suomalainen vaikuttajaryhmä vieraili maaliskuussa

Nepalissa, mukana eri puolueiden kansanedustajia, ulkoministerin erityisavustajia, KUA:n henkilöstöä, Naisten Pankin johtoa sekä pari naistoimittajaa, tusinan verran kaikkiaan. Järjestelyissä olivat mukana Ministry of Land Reform and Management, Luterilaisen maailmanliiton Nepalin maaohjelma, Kirkon Ulkomaanapu ja nepalilaisia asiantuntijajärjestöjä. LWF Nepal oli järjestänyt tapaamiset maa-oikeusuudistuksesta vastaavan ministerin ja, valtiovarainministerin, parlamentin edustajien, kansallisen suunnittelukomission, kansallisen ihmisoikeuskomission ja naistenkomissioiden sekä naisten, lasten ja sosiaaliasioiden hoitavan ministerin tapaamisen. Tapasimme naisryhmiä, naisjohtajia, yksityissektorin yrittäjiä kuten Keskuskauppakamarin toimitusjohtajan sekä eri yhteisöjen edustajia, tietysti aivan ensimmäiseksi suurlähettiläämme Asko Luukkaisen. Ensimmäinen orientaatiomatka tapahtui Katmandun lähistöllä Lalipurin laaksoon, joka sijaitsee 2 300 metrin korkeudessa. Kansanjuhlien yhteydessä pääsimme piipahtamaan sikäläisissä taloissa ja keskustelemaan paikallisten naisten kanssa. Maastoon oli järjestetty paikalliseen tapaan illanvietto syöminkeineen ja telttamajoituksineen. Myös Devichour, Kirtipur ja Bhaktapur

sekä Tikabhairab ja Nagarkot olivat kohteitamme.

CHULO

Katettu liesi Chulo on tuonut terveyttä elämäni kertoi 32-vuotias Parbati Shrestha. Hän oli käynyt viisi päivää kouluttautunutta ja muuraa nyt tilauksesta lähiseudulle katettuja liesiä tienaten 400 rupiaa liedestä. Jos asiakas hankkii itse materiaalin, alenee hinta. Parbati on muurannut jo yli 200 chuloa. Ennen savu täytti koko alakerran eli keittiön. Savuton chulo-liesi kuluttaa vähemmän polttoainetta, ei savuta huoneeseen eikä siten aiheuta sairauksia. Seudun tapaan ruoka valmistetaan keittiössä, joka on puoli alakertaa. Perhe asuu yläkerrassa. Toinen puolikas taloa on varattu eläimille. Talon sivussa oli uusi ulkokuusi, sisällä askelmalli reikiin ja huuhtelu tapahtui vesikipolla. Talon takaa löytyi kaivo, josta vesi tippui hiljakseen alle tuotuun astiaan. Chulo, wc ja kaivo ovat tuoneet terveyttä talonväelle. Parbati on hankkinut katettuja chuloja muuraamalla 63 750 rupiaa ja hän on saanut 2 200 rupiaa palkinnoksi parhaasta chulosta. Hankkeensa Parbati on tallettanut osuuskunnan tilille säästöön koulutusta varten. Hänellä on myös pengerretty keittiöpuutarha. Tuoreet vihannekset ovat parantaneet koko perheen elämisen tasoa ja tuoneet lisätuloja ahkeralle emännälle. Hän on tyytyväinen saamaansa apuun ja tämänhetkiseen elämäänsä. Parbati tuntee voimaantuneensa. Parbati on myös Potaldandan puheenjohtaja Bhardeun Naisten ryhmässä. Hänellä on kuvanveistäjä aviomies ja kaksi poikaa, joiden koulutuksen hän haluaa turvata ansioillaan. Koska Bhardeun naiset käyttävät paljon liesiään, Parbati tuntee käyttäneensä taitojaan myös naisten hyväksi.

TYTTÄRENI ON ENEMMÄN KUIN POIKANI

Jopa nuo, jotka halveksivat minua ennen, ovat alkaneet kunnioittaa minua, kertoi Susmita Tamang Bhardeusta. Aiemmin hänen peräänsä mulkoitiin, kun hän yritti saada lainaa. Susmita oli joutunut keskeyttämään koulunkäyntinsä. Hän kävi ompelupuissa kuusi kuukautta ja liittyi vuonna 2009 naisten ryhmään. Siitä alkoivat Susmitan hyvät päivät. Hän sai 10 000 rupian lainan ja aloitti ompelijan uransa. Nyt hänellä on töitä niin paljon kuin kerkiää tekemään. Nykyisin Susmita tienaa 8000 - 12 000 rupiaa kuussa. Aikaisemmin hänen isällään oli vaikeuksia hankkia ruokaa, lääkkeitä ja koulutusta hänen veljelleen. Susmitaa aikaisemmin morkanneet ovat sittemmin ruvenneet arvostamaan ja kehuamaan häntä. Susmitalla on myynnissä 35 000 rupian edestä vaatteita, jotka hän on ommellut halvalla 10 000 rupian ompelukoneella. Pienlaina on auttanut häntä elättämään perheensä ja ottamaan oppiin kaksi naista ompelimoonsa. Susmitan itseluottamus on kasvanut ja hän on itsenäistynyt. Perheen arvostus häntä kohtaan on

noussut. Susmita ei halua olla riippuvainen miehensä tuloista naimisiinmenon jälkeenkään. Hänestä on tullut idoli naisille, jotka ovat joutuneet keskeyttämään koulunkäyntinsä. Susmitan mielestä kaikkein tärkeintä on se, etteivät ainoastaan poikalapset voi hankkia leipää perheelle, vaan myös tytöt, jos heille vain suodaan ope- tusta, mahdollisuus ja oikeus siihen. Susmita, Bhardeun pikku Midinette, aikoo vielä laajentaa liiketoimintaansa ja keskittyä siihen täysin.

DEVICHOURIN NAISET

Tulas Chauri esitteli 14 vuotta aiemmin rakennettua siistiä taloaan, jonka yllä liehuivat monenkirjavat kolmioviirit. Talossa on samantapainen perusjärjestely kuin Parbatilla Bhardeussa. Tulas asui lastensa kanssa viikot vuokralla kauempana kylässä, jossa hänen 12-vuotias poikansa ja 8-vuotias tyttärensä kävivät koulua. Viikonloppuisin he asuivat talossa koko perhe. Tulas hoiti puutarhaa, joka tuotti hyvin. Jokunen hedelmäpuukin oli istutettu. Lasten koulunkäynnin ja vuokratilaa asumisen vuoksi oli karjanhoidosta pitänyt luopua. Navetta oli tyhjiällä. Tulas oli saanut ensimmäisen lainansa neljä vuotta aikaisemmin, kun naisten ryhmä oli perustettu. Hän toimi tuolloin ryhmän puheenjohtajana. Myöhemmin kun ryhmä oli kasvanut ja rekisteröity, hänestä tuli rahastonhoitaja. Tulas kertoi, että heidän ryhmänsä kokoontui säännöllisesti kuukauden kuudentena päivänä (investment day), jolloin myös tilinpito tarkastettiin. Lapsille varatuista kyläpankin talletuksista maksettiin enemmän korkoa. Tulas oli näyttänyt meille kyläkokouksessa puhujantaitonsa. Ei olisi uskonut, että tietymättömien taipaleitten takaa löytyy niin upeita synnynnäisiä puhujia.

Debaki, Sarita ja Binita, kolme nuorta tyttöä oli mukana ja he esittelivät naapuritalon navettaa, jossa oli pitkäkorvaisia vuhia. Tytöt olivat koulunkäynejä vapaaehtoisia, jotka opettivat vanhemmille naisille lukemista ja kirjoittamista sekä laskutaitoa. Olisin saanut vuo- hen 3000 rupialla, ensi vuonna se maksaisi jo 12 000 rupiaa.

NEPALIN NAINEN

Nepalin hallitus on hyväksynyt YK:n Naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen (CEDAW), mutta sitä ei sovelleta käytännössä. Naisten tasa-arvokysymykseen liittyy läheisesti maanomistusoikeus ja ihmisoikeuskysymykset perustuslain uudistamisen myötä. Köyhällä nepalilaisnaisella ei ole minkäänlaisia oikeuksia. Hän on vielä täysin miespuolisten perheenjäsentensä armoilla. Naiset ovat koulutusprojekteissa kylissä saaneet tietoa oikeuksistaan, perheväkivallasta ja muista sosiaaliasioidista, jotka minimoivat sukupuolten välistä epätasa-arvoa. Naistenryhmät ja kyläpankit ovat saaneet heidät mukaan toimintaan omien oikeuksiensa

puolesta. He ovat saaneet johtajakoulutusta perustajien ohella. Naiset ovat vähitellen oppineet taistelemaan sosiaalisia barrikadeja vastaan, jotka ovat estäneet heitä perustamasta pienyrityksiä. Naisryhmät ja osuuskunnat ovat saaneet mukaan myös vähemmistön edustajia. Vaikka kastijärjestelmä on kumottu jo vuonna 1963, sitä noudatetaan käytännössä yhä. Naisten ryhmät ja osuuskunnat ovat hyväksyneet toimintaansa myös dalitit eli koskemattomat, kastittomien alimman joukon. Tällä tavoin he ovat antaneet ihmisarvon näille sisarilleen ja edistäneet ihmisoikeuksien toteutumista maassaan. Valtava edistysaskel!

Maanomistusoikeus on keskittynyt pienelle yläluokalle, joka ei itse viljele eikä tuota pelloista satoa. Samanaikaisesti 76,3 prosenttia nepalilaisista saa elantonsa ensisijaisesti maanviljelyksestä. Lähes 30 prosenttia Nepalin talouksista on maattomia tai omistaa vain hiukan maata. Maattomien ongelmat koskevat vähintään 1,4 miljoonaa kotitaloutta, joiden enemmistö edustaa daliteja tai etnisiä vähemmistöjä ja talouksia, joiden päämies on nainen. Kymmenvuotisessa sisällissodassa, joka päättyi 2006, menehtyi yli 13 000 ja katosi 1500 henkilöä. Naisia on maataloustyövoimasta 60 prosenttia. Huolimatta merkittävästä roolistaan maataloudessa ja ruoantuotannossa naiset omistavat vain noin 10 prosenttia maasta. Maattomista 84 prosenttia on naisia.

Bhim Prasad Gautam, maareformista vastaava ministeri kertoi, että meneillään olevassa kampanjassa yritetään saada aviomiehiä vapaaehtoisesti luovuttamaan vaimoilleen puolet maansa omistusoikeudesta. Jo 500 pariskuntaa on saanut yhteisomistussertifikaatin. Tikabhairabissa osallistuimme kansanjuhlaan, jossa sertifikaatteja luovutettiin yli tusinalle eri-ikäisiä pariskuntia. Vanhimmat heistä Mr.Dhadhi Lal Dahal ja Ms. Ruk Mini Dahal olivat olleet jo 67 vuotta naimisissa!

Naisten asemaa on parannettu viime vuosina lakimuutoksien ja poliittisilla päätöksillä. Monet pyrkimykset ovat kuitenkin jääneet toteutumatta lakien puutteellisen toimeenpanon vuoksi. Kiintiöiden ansiosta perustuslakia säättävän kansalliskokouksen jäsenistä kolmannes on naisia, mutta suurin osa heistä on lukutaidottomia, mikä rajoittaa heidän vaikutusmahdollisuuksiaan. Huolimatta 33 prosentin kiintiöistä naisten osallistuminen yhteiskunnalliseen toimintaan on muodollista. Myönteistä kehitystä on kuitenkin hallinnon alalla: naisia on enenevässä määrin alettu valita virallisten komiteoiden johtoon.

Nepalin äitiyskuolleisuus on vähentynyt radikaalisti parantamalla terveystalveluiden saatavuutta, abortti on myös sallittu. Tyttöjen kouluun pääsyä on helpotettu. Naisopettajien määrä on noussut 40 prosenttiin. Nepal

on Etelä-Aasian ensimmäisenä maana laatinut kansallisen toimintasuunnitelman vuonna 2000 hyväksytystä YK:n päätöslauselmasta 1325, Naiset, rauha ja turvallisuus - Suomi laati vastaavan vuonna 2008. Nepal on myös alueen johtavana maana ottanut huomioon tasa-arvokysymykset valtion talousarvion laadinnassa.

Naista syrjivät monet perinnäistavat vallitsevat erityisesti syrjäseuduilla. Yli 60 prosenttia naisista avioituu alle 18 -vuotiaana ja 10 prosenttia alle 15-vuotiaana. Naisiin kohdistuva väkivalta ja siihen liittyvä rankaisemattomuus on yleistä. Leskien asema on perinteisesti heikko. Syrjivä kulttuuri ja sisällissodasta johtuva epävakaus ovat luoneet kasvualustan naiskaupalle. Tuhansia naisia joutuu myydyksi vuosittain, suuri osa seksityöläisiksi Intiaan. Tyttöjä myydään myös kotiapulaisiksi kaupunkilaisperheisiin, joissa he usein joutuvat kovan työn lisäksi kokemaan seksuaalista väkivaltaa.

Yhä useammin naiset lähtevät siirtotyöläisiksi Aasian kasvaviin talouksiin ja Persianlahden alueelle. Olosuhteet saattavat olla hyvinkin turvattomat. Useimmat lähtijät ovat kuitenkin miehiä, mikä aiheuttaa naisille toisen haasteen: ammattitaidottomina ja usein myös maattomina naiset jäävät vastaamaan lasten ja vanhusten elatuksesta. Joka kuukausi 30 000 nepalilaista jättää maan. Maaseudulla on jo alueita, joilta työikäiset miehet ovat huvonneet.

Haavoittuvimmassa asemassa naisten joukossa ovat dalit-naiset, joita syrjitään sekä kastittomuuden että sukupuolen vuoksi. He joutuvat muita useammin seksuaalisen väkivallan ja ihmiskaupan uhreiksi. Koska kastijärjestelmä on epätasa-arvon ja myös työnjaon perusta, daliteille lankeavat huonoimmin palkatut, liikkaimmat ja vaarallimmat työt. Dalitit ovat perustuslakia säättävää kansalliskokousta lukuun ottamatta aliedustettuina päätöselimissä tai heillä ei ole edustusta lainkaan. Vähäinen maanomistus on dalitien erityisongelma. Monet ovat vuosittaisessa velkaorjuussuhteessa maanomistajiin - lainsäädännöstä huolimatta. Positiivista kehitystä on havaittavissa; kansalliskokous on vahvasti sitoutunut kastisyrjinnän poistamiseen.

Viime vuonna LWF Nepal käynnisti ensimmäisen naisten oikeuksiin painottuvan yhteiskunnallisen vaikuttamishankkeen "Women's Economic Security - Access to and Control over Land and Capital" Naisten Pankin ja Kirkon Ulkomaanavun tuella.

NEPALIN NAISYRITTÄJÄT

Sitara Rajbandary Kirtipurista on loistava esimerkki nepalilaisesta yrittäjänaisesta, joka työllistää suuren joukon naisia laatumausteita tuottavassa yrityksessään Spicy Home Spices. Kun tyttäret olivat teini-ikäisiä, Sitaran mies oli ehdottanut, että tämä voisi miettiä jotakin puuhaa turhautumisensa estämiseksi. Sitara päätyi

† Kitapurin väkeä vastaanottamassa suomalaisia Naisten Pankki-henkilöitä.

tuottamaan puhtaita orgaanisia mausteita suoraan maaseudulta. Hän työllistää orpoja ja yksinäisiä naisia eri tehtäviin mausteiden puhdistamisesta, jauhamisesta, pussittamisesta ja pakkaamisesta. Tyttäret ovat mukana myyntitehtävissä. Katsastimme koko tuotannon eri vaiheet ja kuuntelimme Sitaran tarinaa liiketoiminnan kaikista vaiheista. Nyt hän on laajentanut toimintaa vientiin asti. Sitara on ylpeä voidessaan esittäytyä yrittäjänä omalla identiteetillä eikä jonkun tyttärenä tai vaimona.

Vierailimme myös usean naisen yhteisyrityksessä, jossa valmistettiin papatteja eli isoja chipsin tapaisia levyjä, joita mutusteltiin juotavan kanssa. Leipomon lattialla istui naisia kaulitellen pellille piparkakutaikinan näköisestä tahnasta pieniä lättöjä nousemaan paistamista varten. Papatit ovat kuulemma paikallinen "must".

Naisyrittäjät saivat valtavasti huomiota Keskuskauppakamarin vierailumme johdosta. Ehkä se johtui FNCCI:n presidentin Suraj Vaidyan järjestämästä keskustelutilaisuudesta, jonne oli kutsuttu lehdistöä ja arvovaltaista liikemiesyleisöä. Seuraavana päivänä jokaisessa paikallislehdessä oli juttua ja kuva käynnistämme. Tällä hetkellä FNCCI:n hallituksessa istuu Bhavani Rana ensimmäisenä naisena varapresidenttinä. **DHANYABAD!**

Naisten Pankin avustukset eivät ole almuja! Ne ovat aikaansaaneet Nepalissa todellista muutosta. Konsepti toimii ja se on mahdollistanut monelle pääsyn irti köyhyydestä aktiiviseksi toimijaksi. Naisten itsetunto on parantunut ja yhteisöllinen vaikutus on ollut valtaisa. Nai-

set ovat kyläyhteisöjen ja osuustoimintaryhmien kautta saaneet valmiuksia ja voimaantuneet, lainojen avulla perustaneet yrityksiä ja alkaneet osallistua yhteisten asioiden hoitoon. He ovat pystyneet rakentamaan seuraavan sukupolven tulevaisuutta, saaneet lapsensa rekisteröityä ja koulutettua. He ovat saaneet valmiuksia muiden mahdollisten ongelmien (kuten esim. perheväkivalta ja hyväksikäyttö) esille tuomiseen. Naisten elämä ja samalla koko perheen elämä on muuttunut paremmaksi. Nepalin yhteiskunnan rakenteet ovat muotoutumassa. Vaikuttaminen tukee ruohonjuuritason työtä. Olemme nähneet, että vapaaehtoisvoimin voi vaikuttaa. Autettavien kuunteleminen on tärkeää, myös oman työn oikean suuntaamisen vuoksi. Nepalin naisilla on aito kiinnostus ja halu oppia. Näimme, että muutos on mahdollista!

Meistä jokainen voi antaa 25 eurolla naiselle aamatin! Tai ostaa 750 eurolla Naisten Pankin osakkeen, osinkona saat hyvän mielen! Voimme myös ryhtyä kuukausilahjoittajaksi haluamallamme summalla!

www.naistenpankki.fi

Matkalla mukana **Liisa Kiianlinna** Kuopiosta, Naistoimittajien edustajana, Naisten Pankin Kuopion aluesolun ohjausryhmän jäsen

Leena Huss on vuoden 2012 ruotsinsuomalainen nainen

Ruotsinsuomalaisten virka- ja liikenaisten yhdistyksen Tukholman klubi, Rusuvilina, vietti 8.3. kansainvälistä naistenpäivää Suomen suurlähetystössä Tukholmassa. Tilaisuudessa myönnettiin Vuoden ruotsinsuomalaisen naisen tunnustuspalkinto, jonka sai tänä vuonna suomen kielen professori Leena Huss.

Rusuvilina on osa kansainvälistä Business and Professional Women -järjestöverkostoa, jonka päätavoitteena on edistää naisten ja miesten tasa-arvoa työelämässä. Rusuvilina on valinnut Vuoden ruotsinsuomalaisen naisen vuodesta 1998 lähtien, joten tämänvuotinen palkinto on järjestyksessä viidestoista.

Leena Hussin valintaa perusteltiin hänen roolillaan suomen kielen käyttömahdollisuuksien edistäjänä Ruotsissa. Huss on korostanut kaksikielisyyden elämää rikastuttavaa vaikutusta ja innostanut ruotsinsuomalaisia vaalimaan tätä ominaisuutta. Hän on omistanut pitkän tutkijanuransa juuri suomalaisrujalaisten kielten ja erityisesti suomen kielen tutkimukselle, sekä tehnyt paljon työtä vähemmistökielten elinedellytysten ymmärtämiseksi. ”Jos luopuu suomen kielestä, luopuu osasta itseään”, Rusuvilinan väistyvä puheenjohtaja Pirjo Andersson sanoi, ja kiitteli Hussia laajan kiinnostuksen herättämisestä suomen kieltä kohtaan myönteisellä tavalla, ketään osoittelematta.

Leena Huss nimitettiin professoriksi Uppsalan yliopistossa vuonna 2009, jolloin hänestä samalla tuli Ruotsin kaikkien aikojen toinen suomen kielen professori – ja ensimmäinen suomen kielen naisprofessori Ruotsissa. Suomenkielisenä järjestönä myös Rusuvilina haluaa vaalia ja edistää suomen kielen elinvoimaisuutta Ruotsissa, sekä kannustaa ruotsinsuomalaisia virka- ja liikenaisten vastuullisiin tehtäviin Ruotsin yhteiskunnan kaikilla sektoreilla. Leena Huss on elävä todiste naisten mahdollisuuksista tehdä palkitsevaa työtä, jolla voi positiivisella tavalla vaikuttaa myös muiden mahdollisuuksiin.

Puheenvuorossaan Leena Huss korosti naisten merkitystä kielen elvyttäjinä, sillä usein juuri naiset kokevat sydämenasiakseen siirtää kieliperintöä uusille sukupolville. Erityisen ilahtunut Huss sanoi olevansa entistä huomattavasti positiivisemmasta suhtautumisesta suomen kieltä kohtaan. ”Etenkin nuorten aikuisten

Kuva 1. Professori Leena Huss.

mukaantulo on uusi voimakas ilmiö”, Huss iloitsi, ja sanoi Anna Järvisen ja Susanna Alakosken kaltaisten esikuvien, jotka puhuvat avoimesti ruotsinsuomalaisista juuristaan, olevan tärkeässä asemassa ruotsinsuomalaisen kulttuurin edistäjinä. Myös nuoret, joilla on vain vähän suomalaistaustaa, ovat Hussin mukaan entistä kiinnostuneempia suomen kielestä ja kulttuurista, ja kokevat ruotsinsuomalaisen identiteetin yhä useammin positiivisena voimavarana.

Huss arvosteli ruotsalaista koulutuspolitiikkaa liian heikonlaisesta panostuksesta toisen kielen opetukseen. Hänen mukaansa Ruotsissa tulisi hyödyntää paljon nykyistä enemmän kielikylypyjä ja kieltä ehyttäviä opetusmuotoja. Vuoden 2010 alussa voimaan tullut uusi laki kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä on Hussin mielestä kuitenkin askel parempaan suuntaan.

Etelä-Korean suurlähetystön lähetystösihteeri Jong-Uk Choi antoi tilaisuudessa katsauksen naisten asemasta kotimaassaan. Hän korosti eteläkoorealaisen yhteiskunnan tasa-arvoisuutta ja naisten aktiivisuutta työelämässä. Rusuvilinalla on käynnissä Koreasti kohti Koreaa -projekti, joka huipentuu Etelä-Koreassa vuonna 2014 järjestettävään kansainväliseen kongressiin osallistumiseen.

Teksti ja kuva: **Katri Meriläinen**

Kuva 2. Rusuvilina sai nauttia Tukholman Suomen suurlähetystön vieraanvaraisuudesta vuosikokouksessa 2012 yhteydessä.

Rusuvilinan kevään ohjelmassa oli myös tutustuminen TV-uutisten tekemiseen.

Kuva 3. Rusuvilinalle järjestettiin antoisa tutustumisvierailu Ruotsin TV:n ja suomenkielisen uutistoimituksen tiloihin.

EQUAL PAY DAY – SAMAPALKKAPÄIVÄ

Tänä vuonna ainakin Mikkelin ja Turun yhdistykset järjestivät paikkakunnillaan SAMAPALKKAPÄIVÄ-tapahtuman.

Marketta Piironen ja Outi Teräsalmi:

Mikkelissä oli neljännen kerran Equal Pay Day-tapahtuma, nyt 10.3.2012. Tänäkin vuonna olimme Kauppakeskus Akselissa kertomassa lauantaiasioiltaan oleville, etupäässä naisille, naisten aseman parantamisesta työelämässä ja palkkatasa-arvon tärkeydestä. Tiedon lisäksi jaoimme EPD-päivän tunnuksia, punaisia kasseja, joissa oli sosiaali- ja terveysministeriön tasapalkkamateriaalia ja EPD-päivän esite. Yleisöä oli liikkeellä runsaasti, ja ehdimme jututtaa monia naisia, myös muutamaa venäläistä. Viestiä palkkatasa-arvon tärkeydestä on helppo viedä, mutta keinoja asian korjaamiseksi on vaikeampi löytää.

Leena Roivas:

Turussa aloitettiin Equal Pay Day-tapahtuman järjestäminen pienimuotoisesti. Saimme kutsun olla mukana Kauppilan Puutarhakeskuksen järjestämässä Lähihuoka Tutuksi-tapahtumassa, jossa pääaiheena oli siis lähihuoka ja meidän yhtenä tehtävänä oli huolehtia kahvipisteestä ja jakaa yleisölle tarjottavaa maa-artsokkakeittoa. Siinä sivussa saimme omassa pienessä pöydässämme, kauniissa ja valoisassa ympäristössä, kertoa jutustella tapahtumavieraiden kanssa samapalkka-asiaa. Näkyvyytemme ei ehkä ollut vielä suuren suuri, mutta toisaalta päivän aikana käytiin useita mielenkiintoisia keskusteluja niin tapahtumaan osallistuvien naisten kuin miestenkin kanssa. Keskustelun pohjana oli Tilastokeskuksen julkaisusta Naiset ja Miehet Suomessa 2011 poimittua tilastotietoa palkkaeroista Suomessa (materiaali löytyy myös kotisivuilta). Monet tapahtuman osallistujat pysähtyivät juttelemaan kans-

↑ Marita Hagelstam esittelemässä Samapalkka-materiaaliamme Turussa.

↑ Leena Roivas Turun yhdistyksen pöydän äärellä Samapalkkapäivä-tapahtumassa, taustalla yhdistyksen puheenjohtaja Seija Tuokko.

samme ja olivat aidon kiinnostuneita asiasta. Jaoimme päivän aikana paitsi lähes 250 Naisen euro -pinssiä, myös reilun pinon omaa BPW-Samapalkka-esitettä (löytyy kotisivuilta), yhdistyksen esitettä ja jopa joitain jäsenlomakkeita kiinnostuneille jäsenkandidaateille. Kaiken kaikkiaan päivästä jäi positiivinen olo.

IN MEMORIAM

IITIN YHDISTYKSEN
PERUSTAJA
JA KUNNIAJÄSEN

Irja Virta

12.3.1913 – 28.2.2012

Kalevalan päivänä 28.2.2012 Iitin Ehtookodissa Kausalassa kokoonnuttiin kansanlaulujen ja Kanteletaren runojen merkeissä. Ulkona pyrytti, tuuli liuhutti lippua. Irjan kanssa oli talvemalla puhelimesta juteltu presidentinvaalien lisäksi tästäkin päivästä, jolloin taas tavattaisiin kansallispukihimme sonnustautuneina – Irja tietysti Kymenlaakson puvussaan kuten aina ennenkin. Mutta Irja ei ollutkaan paikalla. Vasta myöhemmin saimme kuulla, että tuo päivä oli jäänyt hänen viimeiseksi.

Kirjakauppias Irja Virran kotona perustettiin 60-vuotta sitten 1952 liittomme ensimmäinen maaseudulla toimiva yhdistys Iitin liike- ja virkanaiset, joka pian kokosi mukaan runsaan ja aktiivisesti toimivan jäsenkunnan.

Parikymmentä vuotta myöhemmin Irja oli mukana Iitin liike- ja virkanaisien aloitteesta koolle kutsutussa kokouksessa perustamassa Iittiin Ehtookotiyhdistystä vanhusten palvelutalon rakentamista varten. Vuonna 2005 Ehtookodista tuli hänenkin kotinsa, jonka vireänä asukkaana hän piti huolta siitä, että me nuoremmatkin liike- ja virkanaiset muistamme läheiset suhteemme tähän Iitissä merkittävään jo kolmen rakennuksen suuruiseksi kokonaisuudeksi laajentuneeseen palveluksikkoon. Virkistystilaisuuksien ohjelmien ideoijana

ja ”managerina” hän jaksoi toimia viime aikoihin asti. Haminan kuntoutusjaksoiltaan hänellä myös oli tuominaan aina jotain uutta harrastettavaa talon asukkaille.

Irja Virta (o.s. Rautaheimo) syntyi 1913 Tuusulassa ja eli vuodesta 1923 lähtien Iitissä pitkän elämänsä loput yhdeksän vuosikymmentä, niistä puoli vuosisataa 1933 – 1982 itsenäisenä liikenaisena, kirjakauppiana Kausalassa. Lotta Svärdirin paikallisosastoon hän liittyi 1931. Lotta Rautaheimo toimi komennuksella jatkosodan alkuvaiheessa takaisin vallatussa Viipurissa. Irja oli tammenlehvänsä ansainnut veteraani.

Sodan jälkeen entisille Iitille riitti monenlaista puuhaa yhteisten asioiden parissa. Iitin Yhteiskoulun 1946 perustetun kannatusyhdistyksen naistoimikunnan vetäjänä Irja Virta oli puuhaamassa koululle tarpeellista välineistöä arpajaisilla ja myyjäisillä. Myös toiminta Sotainvalidien Veljesliiton Iitin osaston naisjaostossa oli hänelle rakas harrastus.

Marja Pullinen

KENTÄLTÄ KUULUU

ILOA ARJESSA

† Seminaarin yleisöä.

BPW Turku järjesti maaliskuussa yhdessä muiden turkulaisten naisjärjestöjen kanssa jo pitkän perinteen omaavan naistenpäivän seminaarin - tällä kertaa otsikolla Iloa Arjessa. Hyväntekeväisyysseminaari kokosi jälleen lähes kolmesataa naista nauttimaan paitsi seminaariohjelmasta myös iloisesta yhdessäolosta. Seminaarin aloitti päätoimittaja emerita Reetta Meriläinen kertomalla ajatuksiaan elämästä otsikolla Ruoho vai pelto ja hänen jälkeensä arkkitehti Marko Kivistö puhui elämän arvoista ja valinnoista otsikolla Design Life. Puhujat yhdistivät esityksissään loistavasti sanan ja kuvan vangiten kuulijat esityksen tunnelmiin ja ajatuksiin. Intensiivisen seminaarin loppukevennyksenä kuuntelimme naiskuorolaulua.

Leena Roivas

† Marko Kivistö.

† Reetta Meriläinen.

■ TULEVIA TAPAHTUMIA

Vuosi 2012

- 14.-16.9. BPW Club Neva (Pietari), 15-vuotisjuhla ja seminaari
- 28.-30.9. 14th BPW European Congress, Sorrento, Italia
- 13.-14.10. BPW Finland, syyskokouspäivät, Vantaa
- 8.-9.11. BPW Estonia, 20-vuotisjuhla ja seminaari

Vuosi 2013

- Huhtikuu BPW Finland, kevätkokouspäivät Lappeenranta

BPW TEEMA 2011-2014

Empowered Women Leading Business – Voimaantuneet naiset johtotehtävissä